

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 15873/2023
30.01.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Марија Вучковић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., коју заступа пуномоћник Бранисав Шокац, адвокат из ..., ради враћања поклона, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3013/22 од 19.01.2023. године, у седници одржаној 30.01.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3013/22 од 19.01.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Сомбору П 86/2018 од 26.05.2022. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен примарни тужбени захтев тужиоца. Ставом другим изреке, опозван је поклон дат од стране тужиоца туженој, у виду новчаног износа од 14.255,00 евра за куповину возила „VW Passat“ број шасије ..., година производње 2011, учињеног дана 18.07.2014. године. Ставом трећим изреке, опозван је поклон дат од стране тужиоца туженој, у виду новчаног износа од 2.500 евра за куповину возила „Renault Laguna 1.9 DCI“, учињеног дана 16.06.2016. године. Ставом четвртим изреке, тужена је обавезана да тужиоцу врати поклон у виду новчаног износа исплатом 14.255,00 евра у динарској противвредности према средњем курсу НБС на дан исплате, са каматом по стопи прописаној Законом о затезној камати од дана пресуђења до исплате, за куповину возила „VW Passat“, година производње 2011, учињеног дана 18.07.2014. године. Ставом петим изреке, тужена је обавезана да тужиоцу врати поклон у виду новчаног износа исплатом 2.500,00 евра у динарској противвредности према средњем курсу НБС на дан исплате, са каматом по стопи прописаној Законом о затезној камати од дана пресуђења до исплате, за куповину возила „Renault Laguna 1.9 DCI“. Ставом шестим изреке, одбијен је део примарног захтева тужиоца којим је тражен опозив поклона учињен дана 18.07.2014. године, у виду новчаног износа за куповину возила „VW Passat“, година производње 2011, преко новчаног износа од

14.255,00 евра, а до траженог износа од 17.000,00 евра, као и да се обавезе тужена да тужиоцу врати поклон исплатом још 2.745,00 евра, са каматом по стопи прописаној Законом о затезној камати од дана пресуђења до исплате. Ставом седмим изреке, одбијен је примарни тужбени захтев којим је тражено да се опозове поклон дат у току трајања брачне заједнице од стране тужиоца туженој, у виду некретнине уписане у лист непокретности број ... КО Апатин, парцела број ..., земљиште под зградом - објектом површине 10 ари 0,6 м², земљиште под зградом – објектом површине 01 ар 10 м², земљиште под зградом – објектом површине 01 ар 75м², земљиште под зградом – објектом површине 88 м², земљиште под зградом – објектом површине 39 м², земљиште под зградом – објектом површине 19 м², и земљиште уз зграду – објекат површине 21 ар 72 м², укупне површине 36 ари 09 м², у нарави стамбено-пословна зграда кућни број ... у улици ... означена бројем 1, стамбена зграда за колективно становање означена редним бројем 2, стамбена зграда за колективно становање означена редним бројем 3 и помоћне зграде означене 4 – 6, у листу непокретности број ... КО Апатин и то: посебан део зграде 1, двособан стан број 9 у приземљу грађевинске површине 70 м², у плану етажне деобе раније означен као стан број 14, са гаражом која се налази у помоћном објекту – згради означен редним бројем 4, у листу непокретности са обимом удела заједнички, обележена у плану етажне деобе као гаража број 14, са правом коришћења на парцели број ..., док надграђевине постоје у целисти, те да се тужена обавезе да тужиоцу преда у посед наведену некретнину уписану у листу непокретности број ... КО Апатин и то описани посебан део зграде и гаражу са правом коришћења на парцели број ... док надграђевине постоје у целисти. Ставом осмим изреке, делимично је усвојен евентуални тужбени захтев тужиоца. Ставом деветим изреке, опозван је поклон дат од стране тужиоца туженој, у виду новчаног износа од 33.500,00 евра за куповину некретнине уписане у лист непокретности број ... КО Апарин, парцела број ..., земљиште под зградом - објектом површине 10 ари 0,6 м², земљиште под зградом – објектом површине 01 ар 10 м², земљиште под зградом – објектом површине 01 ар 75м², земљиште под зградом – објектом површине 88 м², земљиште под зградом – објектом површине 39 м², земљиште под зградом – објектом површине 19 м², и земљиште уз зграду – објекат површине 21 ар 72 м², укупне површине 36 ари 09 м², у нарави стамбено-пословна зграда кућни број ... у улици ... означена бројем 1, стамбена зграда за колективно становање означена редним бројем 2, стамбена зграда за колективно становање означена редним бројем 3 и помоћне зграде означене 4 – 6, у листу непокретности број ... КО Апатин и то: посебан део зграде 1, двособан стан број 9 у приземљу грађевинске површине 70 м², у плану етажне деобе раније означен као стан број 14, са гаражом која се налази у помоћном објекту – згради означен редним бројем 4, у листу непокретности са обимом удела заједнички, обележена у плану етажне деобе као гаража број 14, са правом коришћења на парцели број ..., док надграђевине постоје у целисти, учињеног дана 19.04.2017. године. Ставом десетим изреке, тужена је обавезана да тужиоцу врати поклон исплатом износа од 33.500,00 евра у динарској противвредности према средњем курсу НБС на дан исплате, са каматом по стопи прописаној Законом о затезној камати од дана пресуђења до исплате, за куповину некретнине уписане у лист непокретности број ... КО Апатин, парцела број ..., све ближе описано у претходном ставу изреке, учињеног дана 19.04.2017. године. Ставом једанаестим изреке, одбијен је део евентуалног тужбеног захтева којим се тражи опозив поклона учињеног дана 19.04.2017. године, за куповину некретнине уписане у лист непокретности број ... КО Апатин, парцела број ..., (детаљно описана у претходном ставу), преко новчаног износа од 33.500,00 евра, а до траженог новчаног

износа од 35.000,00 евра, као и да се тужена обавезе да тужиоцу врати поклон исплатом износа од још 1.500,00 евра са каматом по стопи прописаној Законом о затезној камати од дана пресуђења до исплате. Ставом дванаестим изреке, тужена је обавезана да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 906.570,13 динара, са затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом тринаестим изреке, одређена је привремена мера према туженој забраном отуђења и оптерећења непокретности описаних у том ставу изреке, ради обезбеђења новчаног потраживања тужиоца у износу од 35.000,00 евра до правноснажног окончања поступка П 86/18. Ставом четрнаестим изреке, предлог за одређивање привремене мере је одбачен, у делу којим би се наложило Републичком РГЗ Служби за катастар непокретности Апатин да по пријему овог решења изврши упис издате привремене мере у лист непокретности број ... КО Апатин.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 3013/22 од 19.01.2023. године, ставом првим изреке, жалба тужене је делимично усвојена, а делимично одбијена и првостепена пресуда преиначена у усвајајућем делу одлуке о примарном тужбеном захтеву (став четири) и у делу одлуке о трошковима поступка, тако што је одбијен тужбени захтев за враћање поклона у виду новчаног износа исплатом износа преко 11.871,00 евра до износа од 14.255,00 евра, досуђеног првостепеном пресудом, у динарској противвредности према средњем курсу НБС на дан исплате са каматом по стопи прописаној Законом о затезној камати од дана пресуђења до исплате, те обавеза тужене на накнаду трошкова поступка снижена са износа од 906.570,13 динара на износ од 641.187,23 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате, док је у преосталом побијаном непреиначеном усвајајућем делу првостепена пресуда потврђена. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у усвајајућем делу тужбеног захтева и одлуци о трошковима поступка, тужена је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију тужене, са захтевом за накнаду трошкова.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 18/20 и 10/23 – други закон), и утврдио да ревизија тужене није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде поступка из члана 396. став 1. ЗПП, јер је другостепени суд у образложењу пресуде оценио све битне жалбене наводе и навео разлоге које је узео у обзир по службеној дужности. Неосновано се ревизијом тужене указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 394. у вези члана 396. ЗПП, наводима да је другостепени суд без отварања расправе пред другостепеним судом, утврдио другачије чињенично стање од оног које је утврдио првостепени суд. Другостепени суд је одлучио о жалби тужене на основу чињеничног стања утврђеног у првостепеном поступку, тако што је делимично преиначио првостепену пресуду због погрешне

примене материјалног права, док је у преосталом побијаном делу потврдио. Битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, на коју се ревизијом тужене указује, није законом прописан ревизијски разлог у смислу члана 407. став 1. тачка 2. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су након упознавања почетком 2014. године, преко заједничких пријатеља, ступили у емотивну везу. Тужилац је у то време био разведен и имао је две ћерке, а живео је сам у својој кући у ..., док је тужена била удовица и живела је као подстанар у ..., са пунолетном ћерком и мајком пензионерком. Тужена се издржавала од послова спремања у два домаћинства. Тужилац је био запослен у ... и поред тога се бавио земљорадњом, поседујући пољопивредно газдинство, као и потребну механизацију за обрађивање, у ком је обрађивао око 70 хектара земље (делом своје, а делом земљу коју је узимао у закуп) од чега је такође остваривао приходе. У току трајања емотивне везе, тужена није имала свој аутомобил, па је користила тужиочев ауто како би се виђали. Због потреба тужене, тужилац је одлучио да купи већи и луксузнији ауто, па је 18.07.2014. године у Аутокући у Шапцу купио возило марке „VW Passat“, 2011 годиште за цену од 15.579.200,00 динара, издат је рачун и дата полиса осигурања, као и потврда о привременим таблицама на име тужиоца, док је на име тужене гласила фактура и аутомобил регистрован, при чему су обе странке наведено окарактерисале као поклон тужиоца туженој. Странке су затим закључиле брак 15.10.2015. године у ..., али иако је тужилац након закључења брака желео да тужена пређе да живи код њега у кући у ... и поред обећања да ће то учинити, тужена је наставила да живи у ..., тако да ни пре, ни за време трајања брака, између њих није заснована заједница живота. Виђали су се тако што је тужена повремено долазила у ... код тужиоца и преспавала пар ноћи, а после тога је једном недељно долазила на пар сати, или је он одлазио код ње у Као разлог за такав начин живота тужена је наводила ангажман око болесне мајке и ћерке. Тужилац је волео тужену и испуњавао јој жеље, куповао ствари, давао новац и враћао њене дугове настале пре емотивне везе, те финансирао њене пословне планове. Тужена је након извесног времена продала наведено возило „VW Passat“ BB за 8.500 евра, а као разлог хитне продаје, навела је да јој је неопходан новац за лечење од канцера. По сазнању за продају тужилац је заједно са својим оцем ГГ откупио предметно возило, али на име свог оца, за цену од 9.000 евра. Пошто је тужиоцу било жао да тужену остави без аутомобила, истом приликом је од BB купио аутомобил „Reno Laguna“ за 2.000 евра, за који је дато пуномоћје на име тужене, да би по истеку регистрације био закључен уговор о купопродаји моторног возила 13.06.2017. године, између ДД као продавца (на чије име се водио аутомобил) и тужене као купца. Тужена је у току 2012. године (пре емотивне везе са тужиоцем), уговорила купопродају стана са гаражом у ... са ЂЂ за цену од 42.000 евра и на име капаре исплатила 10.000 евра, док је остатак требало да исплати за месец до два и уселила се у тај стан са породицом. Како договор није испуњен, продавац је обавестио тужену да губи капару и да је неће вратити, те да може да станује у стану али да плаћа станарину и одлучио је да поново прода стан. Када је тужена о томе известила тужиоца, он је ступио у контакт са продавцем и договорио куповину стана за 35.000 евра са отплатом у току три до четири месеца. Међутим, отплата је вршена у дужем периоду, тако да је тужилац на име купопродајне цене исплатио продавцу дана 05.11.2015. године 13.500 евра, 20.09.2016. године 10.000 евра и 09.01.2017. године 10.000 евра, што је укупно 33.500 евра. Тужилац је продавцу саопштио да жели да се предметни стан упише на име тужене. Уговор о купопродаји овог стана је закључен 19.04.2017. године, између ЂЂ као продавца и тужене као

купца, а тужена му је приликом закључења исплатила преостали износ купопродајне цене од 1.500 евра. Поред тога утврђено је да је тужилац давао туженој веће своте новца, због чега се задуживао и продавао земљу, а због целе ситуације у њиховим односима доживео је инфаркт, при чему тужена током опоравка није бринула о њему. Пресудом Основног суда у Сомбору П2 234/17 од 14.07.2017. године, разведен је брак парничних странака по тужби тужиоца, који је као разлог навео неостваривање заједнице живота, као и економско и психичко уништавање. У периоду од јануара 2014. до априла 2016. године, тужилац је као запослени остварио нето зараду од 2.040.245,65 динара, а у периоду од маја 2016. до децембра 2017. године, по основу пензије остварио је приход од 725.235,28 динара. Тужилац је такође остваривао додатне приходе од бављења земљорадњом. Тужена у периоду од 2012. до 2017. године, према подацима РФ ПИО није била осигураник нити корисник пензије, нити је остваривала приходе по основу зараде или пензије. Вештачењем је утврђено да је тржишна вредност путничког возила „VW Passat“, година производње 2011, на дан 18.07.2014. године износила 1.379.410,00 динара, односно 11.871 евро, док је тржишна вредност путничког возила „Reno Laguna“ година производње 2004. на дан 16.06.2016. године износила је 369.249,00 динара односно 2.993 евра. Тужена је по кривичној тужби тужиоца, неправноснажном пресудом Основног суда у Сомбору К 664/17 од 12.01.2022. године, оглашена кривом за извршење кривичног дела преваре из члана 208. став 4. у вези става 1. КЗ РС.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је са позивом на параграф 567. Српског грађанског закона и члан 190. Породичног закона закључио, да су примарни и евентуални тужбени захтев делимично основани, с обзиром на утврђене чињенице које се тичу односа парничних странака током трајања емотивне везе и брака, те вредност учињених поклона, при чему бивши супружници нису имали заједничке имовине. Тужилац је са туженом ступио у емотивну везу, са искреним намерама, планирајући заједнички живот и у доброчиној намери да туженој учини поклоне, у току трајања емотивне везе поклатио аутомобил марке „VW Passat“, а након закључења брака још један путнички ауто марке „Reno Laguna“, обезбеђујући новчана средства за куповину возила, те на име купопродаје стана са гаражом исплатио продавцу износ од 33.500 евра, при чему је купопродајни уговор закључила тужена као купац. Са друге стране, понашање које је тужена испољила према тужиоцу у спорном периоду, имало је својство грубе неблагодарности и незахвалности, јер је у току трајања емотивне везе и брака, материјално искоришћавала тужиоца и доводила у заблуду да ће засновати заједницу живота (што се није остварило), а када је тужилац услед стресне ситуације у којој се нашао, јер се задуживао и распродао своју имовину да би финансирао тужену, доживео инфаркт, тужена се као његова супруга није бринула о њему за време опоравка. Другостепени суд је прихватио изнето становиште првостепеног суда, уз аргументацију да није битна чињеница, када је престала заједница живота странака, будући да је несумњиво утврђено да иста фактички никада није ни заснована. Зато је потврдио првостепену пресуду у побијаном усвајајућем делу, осим у делу за враћање поклона (путничког возила марке „VW Passat“) у виду новчаног износа исплатом износа од 14.255 евра досуђеног првостепеном пресудом у динарској противвредности са каматом, налазећи да је последњом допуном налаза вештака од 23.12.2021. године утврђена тржишна вредност тог возила у износу од 11.871 евро, па је за разлику тужбени захтев одбијен.

По оцени Врховног суда, неосновано се ревизијом тужене указује на погрешну примену материјалног права.

Уговор о поклону није регулисан позитивним правом и због тога се на основу члана 4. Закона о неважности правних прописа донетих пре 06.04.1941. године и за време непријатељске окупације на овај уговор примењују правна правила имовинског права. По правном правилу из параграфа 567. Грађанског законика Србије, поклонодавац може да опозове поклон ако поклонопримац према њему покаже велику неблагодарност наносећи увреду његовом животу, телу, части и нарушавајући његову слободу и имање. Груба неблагодарност као разлог за опозив уговора о поклону је фактичко питање које суд цени узимајући у обзир све околности конкретног случаја, примењујући га као вредносно мерило у контексту правила морала и добрих обичаја. Уговор о поклону је добротин правни посао, код кога основ обавезивања на страни поклонодавца чини његова побуда да учини поклон на терет своје имовине без икакве накнаде. Мотив или побуда је унутрашњи разлог за предузимање неке радње, односно закључење неког правног посла. Касније понашање поклонопримца може бити разлог за опозив уговора о поклону ако је тиме изразио грубу неблагодарност која је у узрочно-последичној вези са престанком блиског односа странака, који је био основ уговора о поклону и мотив поклонодавца да учини поклон.

Према члану 190. Породичног закона, ако брак престане разводом или поништењем, уобичајени поклони који су супружници учинили један другоме у току трајања заједничког живота у браку не враћају се. Враћају се поклони чија је вредност несразмерно велика у односу на вредност заједничке имовине супружника, а које су супружници учинили један другом у току трајања заједничког живота у браку. Право на повраћај поклона нема супружник ако би прихватање његовог захтева за повраћај поклона представљало очигледну неправду за другог супружника. Поклони се враћају према стању у коме су се налазили у тренутку престанка заједничког живота у браку.

У конкретном случају поклон који је учињен у току трајања емотивне везе парничних странака, применом правних правила из параграфа 567. Српског грађанског законика, опозван је због грубе неблагодарности поклонопримца, док је за поклоне који су учињени брачном супружнику у току трајања брака правно релевантна садржина материјално-правне одредбе из члана 190. Породичног закона. Наведена одредба представља релевантно материјално право за одлучивање о тужбеном захтеву за враћање поклона које су супружници учинили један другом у току трајања заједничког живота у браку. С обзиром на утврђено чињенично стање које се тиче односа парничних странака током трајања емотивне везе, а затим и брака, као и да је њихов брак разведен, те вредности учињених поклона, при чему бивши супружници нису имали заједничке имовине, правилно су нижестепени судови закључили о испуњености услова за опозив поклона због грубе неблагодарности, односно враћање поклона које су супружници учинили један другом у току трајања заједничког живота у браку. У конкретном случају понашање тужене према тужиоцу, након поклона, правилно је оцењено као груба неблагодарност, имајући у виду утврђено о материјалном искоришћавању тужиоца, довођења у заблуду да ће засновати заједницу живота (што се није остварило), те затим здравствено стање тужиоца, као поклонодавца, када се тужена као његова супруга није бринула о њему за време опоравка. Поред тога имајући у виду утврђено у погледу трајања емотивне везе, односно брака странака, вредност учињених поклона, при чему бивши супружници

нису имали заједничке имовине, правилно су нижестепени судови закључили о испуњености услова за враћање поклона учињених у току трајања брачне заједнице. Имајући у виду наведено, Врховни суд је као неосноване оценио све ревизијске наводе о погрешној примени материјалног права.

Преосталим наводима ревизије у претежном делу врши се анализа изведених доказа и оспорава њихова оцена, чиме се заправо оспорава утврђено чињенично стање што није дозвољен ревизијски разлог по члану 407. став 2. ЗПП.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци.

Захтев тужиоца за накнаду трошкова одговора на ревизију је одбијен применом члана 165. ЗПП, с обзиром да ово правно средство није било нужно ради заштите интереса странке у поступку.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић